

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ในการวิจัย	๕
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๕ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๑.๖ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๑๐
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๐
๑.๘ ประโยชน์ที่จะได้รับ	๑๑
บทที่ ๒ กระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภคข้าวตามวัฒนธรรมข้าว	๑๒
๒.๑ วัฒนธรรมข้าวที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๑๒
๒.๑.๑ ความหมายและความสำคัญของข้าว	๑๒
๒.๑.๒ พัฒนาการของข้าวที่ปรากฏในอรรถกถาสุตตร	๑๓
๒.๒ ข้าวกับการบรรลุลหิตของพระพุทธเจ้า	๑๔
๒.๒.๑ ข้าวมธุปายาส	๑๕
๒.๒.๒ ข้าวตุงและข้าวตอก	๑๗
๒.๓ กระบวนการผลิตข้าวตามวัฒนธรรมข้าว	๑๘
๒.๓.๑ ประเภทของการเกิดวัฒนธรรมข้าว	๑๙
๒.๓.๒ องค์ประกอบของวัฒนธรรมข้าว	๒๐
๒.๓.๓ วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย ด้านประเพณี	๒๑
๒.๓.๔ วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย ด้านความเชื่อ	๒๒
๒.๓.๕ วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย ด้านพิธีกรรม	๒๙

๒.๓.๖ วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย ด้านภาษาและคำศัพท์เฉพาะ	๓๔
๒.๓.๗ วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย ด้านการประพันธ์ เพลงพื้นเมือง ปรีศนาคำทาย และสำนวนไทย	๔๐
๒.๓.๘ กระบวนการผลิตและการบริโภคข้าวตามวัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย	๔๙
บทที่ ๓ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภคข้าว ตามวัฒนธรรมข้าว	๖๑
๓.๑ วัฒนธรรมข้าวกับวิถีชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย	๖๒
๓.๒ ข้าวกับการบัญญัติสิกขาบท	๗๐
๓.๓ กระบวนการบริโภคข้าวตามวัฒนธรรมข้าว	๗๒
๓.๓.๑ ข้าวกับการถวายทาน	๗๓
๓.๓.๒ บทบาทของชาวนากับการถวายทาน	๗๕
๓.๓.๓ ข้าวกับการตั้งปณิธานปรารถนาเป็นพระอรหันต์	๗๘
๓.๓.๔ ชาวนากับอานิสงส์การถวายทาน	๘๐
๓.๔ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตข้าว	๘๔
๓.๔.๑ อธิปไตย ๔	๘๔
๓.๔.๒ ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์	๘๖
๓.๔.๓ สัมมาอาชีวะ	๘๘
๓.๔.๔ ฆราวาสธรรม ๔	๘๘
๓.๕ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริโภคข้าว	๙๔
๓.๕.๑ สันตุฏฐี	๙๔
๓.๕.๒ มัตตัญญูตา	๙๗
๓.๕.๓ โภคอาทियะ	๑๐๑
๓.๕.๔ โภชนมัตตัญญูตา	๑๐๓
๓.๕.๕ สังคหวัตถุ ๔	๑๐๓
๓.๖ ข้าวกับวัฒนธรรมไทย	๑๐๔
๓.๗ สรุป	๑๐๗
บทที่ ๔ บูรณาการหลักพุทธธรรมในกระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภคข้าว ตามวัฒนธรรมข้าว	๑๐๘
๔.๑ การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการผลิตข้าวตามวัฒนธรรมข้าว	๑๐๘
๔.๒ การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริโภคข้าวตามวัฒนธรรมข้าว	๑๒๓
๔.๓ สรุป	๑๓๔

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๓๕
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๓๕
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๓๙
บรรณานุกรม	๑๔๑
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	๑๔๕
- แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๔๖
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย	๑๔๗
ภาคผนวก ข.	๑๕๐
- รายนามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๕๑
- หนังสือขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๕๒
- สรุปความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๖๕
ภาคผนวก ค.	๑๗๐
- ภาพประกอบการสัมภาษณ์	๑๗๑
ประวัติผู้วิจัย	๑๘๔